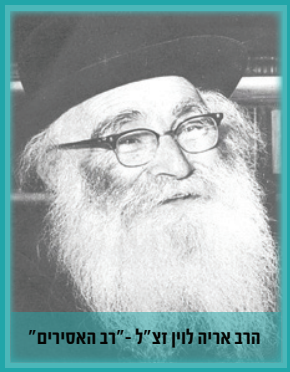
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

כ"א אלול תשע"ח

גליון מספר 88

פרשת כי תבוא

דרך חיים

אדם שותל עצים בקרקע שלו, ולאחר שהוציאו פירות לוקח את הפירות לבית המקדש לקיים מצוות הביכורים. לכאורה די לקיום המצוה במה שיש לאדם פירות ביכורים, אך כותב הרמב"ם (הלכות ביכורים פרק ב הלכה יד):

"הלוקח פירות תלושין ולקח הקרקע הרי זה מביא בכורים שהרי יש לו קרקע ופירותיה, מכר לו פירות חוץ מן הקרקע אפילו מחוברים, מוכר אינו מביא שהרי אין לו פירות ולוקח אינו מביא שהרי אין לו קרקע".

כלומר אם אדם מכר לחברו פירות מחוברים לעץ בלי למכור את העץ- שניהם לא יכולים להביא ביכורים, שכן הפירות שייכים לקונה והקרקע למוכר. מכאן נלמד שחשיבות מצוות הביכורים היא רק אם יש לאותו אדם קרקע, שפירות לבד לא מספיקים בשביל קיום מצות ביכורים.

עוד מוסיף הרמב"ם (הלכות ביכורים פרק ד הלכה יב):

"הפריש בכוריו ויבש המעיין או שנקצץ האילן מביא ואינו קורא לפי שזה כמי שאין לו קרקע שהרי אבדה".

כלומר לא די שיהיה קרקע לאדם, אלא שהקרקע צריכה להיות פוריה ושהאילן מחובר אליה. שאם הקרקע לו פוריה או שנקצץ האילן מביא את הביכורים אך אינו קורא 'מקרא ביכורים', שאלו הפסוקים המופיעים בתחילת הפרשה שקורא מי שמביא את הביכורים.

הטבע האנושי הוא לקום בבוקר, לאכול לנשום ולראות את כל הדברים הללו כטבעיים. אנחנו רואים בעולם כל מיני צדדים, ריבוי של בריות, ועלולים לטעות ולא להבין כיצד לכל זה יש מקור אחד. ניתן בקלות שלא לראות בתוך עולם הטבע את העשיה האלהית ולהתרגל לחשוב את הכל ל"כחי ועצם ידי". הלחם עליו אנו מברכים 'המוציא' בא אחרי שחרשנו, זרענו, השקינו, קצרנו, דשנו, טחנו ואפינו. לאחר כל זה אנו באים ובוצעים את הפת דווקא במקום שנאפה תחילה. הקב"ה אומר לנו תתבוננו בראשית של הפת, מאיפה כל זה התחיל, מהי נקודת ההתחלה והראשית של זה- פעולת הקב"ה.

הביכורים נקראים 'ראשית' משום שמכוח היבול הראשון אנו מתעוררים למקור שהביא אותו- לא מעשינו כי אם הקב"ה הפועל על ידינו.

המשך בעמוד הבא

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

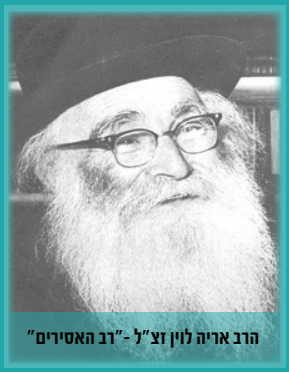

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

אדם שיש בידו יבול בלא הקרקע מנותק מנקודת ההתחלה והשורש של כל היבול, ממילא אין בכוחו לראות את הפעולה האלוקית בכל התהליך החקלאי, אלא עומד הוא ומביט ביבול כדבר מנותק משורשו.

עלינו לחזור תמיד למקור ולשורש, לזכור תמיד את נקודת ההתחלה, אף שאחר כך מכח מעשינו פעלנו וגידלנו- הכל התחיל בקדוש ברוך הוא שהוא ראשית כוחנו.

שבת שלום ומבורך!

שלכם בהוקרה רבה,

חיים אידלס

המעוניין לשלוח אל הרב אידלס שאלות הלכתיות (בלבד) מוזמן לשלוח דרך אתר:
עמותת איש צדיק היה,
מדף: שו"ת עם הרב חיים אידלס
תשובות יישלחו לשואלים ויפורסמו באתר ובעלון.

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

אמר רבי שלמה שטנצל זצ"ל ששמע מר' אריה כי יופי הוא דבר חשוב, אך תלוי למי.

הסביר זאת ר' אריה על פי הפסוק "נזם זהב באף חזיר אשה רעה וסרת טעם". "נזם זהב" הוא דבר יקר וחשוב. חזיר שרובץ באשפה אינו יכול לתקוע אפו עמוק בעובי האשפה בגלל אפו הרך, אולם כשנזם זהב באפו, שהוא חומר מתכתי קשה, יכול לחדור עמוק עמוק. כן אשה רעה דבר לא טוב הוא, אולם כשהיא גם יפה הרי ביופי היא משחיתה ברעתה בצורה עמוקה ובקנה מידה רחב.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

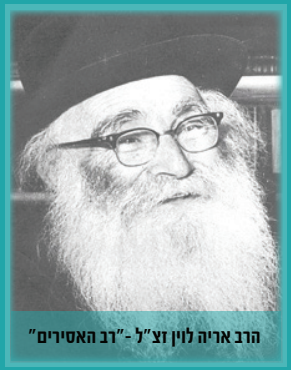
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בשבוע שעבר התחלנו לעסוק בחיוב הכוונה בקריאת שמע ובמעלה, ונמשיך השבוע להוסיף עוד מעט הלכות הנוגעות לעניין זה.

כפי שהבאנו אומר השלחן ערוך שיש לקרוא קריאת שמע "באימה, ביראה, ברתת ובזיע". עניין זה נוגע לעמדת הנפש איתה אנו ניגשים לקריאה זו, וכנגזרת מכך גם לאופן בו אנו יושבים בשעת קריאת שמע. לכן אין לקרוא קריאת שמע 'פרקדן'- כלומר שוכב על גבו או בטנו. אדם שקורא קריאת שמע על מיטתו ולבוש בבגדיו- עליו לשבת ולקראה, אמנם אם אין באפשרותו מחמת חולי וכדומה יכול לקראה בשכיבה על צידו.

בשעת קריאת שמע אין לדבר כלל, ואף אסור לו לרמז בידיו או בעיניו לאדם אחר לעשות דבר מה עד סיום קריאתה. איסור הרמיזה הוא אפילו לדבר של מצוה, אמנם מפרשה שניה ואילך יכול לסמן לדבר של מצוה.

על מנת לעורר את הכוונה מקפידים לקרוא את הפסוק הראשון בקול רם. גם את שאר הפרשיות צריך לקרוא באופן שישמע באזניו את מה שמוציא מפיו, מלבד הפסוק "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" שאותו קורא בלחש, כפי שנסביר בשבוע הבא.

פסק מרן השלחן ערוך שיש לקרוא קריאת שמע בטעמים, אמנם מרן הרמ"א כתב שלא נהגו כן באזור מגוריו, ואף על פי כן כתב שמהנכון להשתדל בדבר זה.

כיוון שקריאת שמע היא מדאורייתא, ויש לדקדק היטב באותיותיה שלא יהיה חסר או יתר, מהנכון לקראה מתוך הסידור. השימוש בסידור הוא גם עצה טובה להסיר מחשבות אחרות אשר עלולות להסיט את הכוונה, וכפי שרמז הגר"א מהפסוק "ואמר עם הספר- ישוב מחשבתו הרעה".

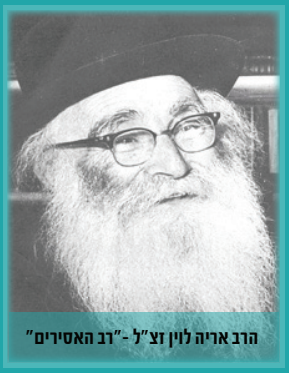

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה | מה ההיתר לכך שכיום חלק מהציבור יושב בשעת חופה?

תשובה | אכן בהלכה מופיע שהציבור יעמוד בשעת החופה, אבל בעל השערים המצוינים בהלכה (סי' קמ"ח) מבאר שמוטות החופה הופכות את החופה לרשות בפני עצמה, וכמו ספר תורה שמונח בארון שאין חיוב לעמוד בפניו, ועל כן אין חיוב לעמוד. ולדעתו מה שכתוב בהלכה לעמוד אמור לגבי אלו שנמצאים בתוך החופה עצמה, ואכן הם באמת נוהגים לעמוד.

שאלה | אני עתיד לערוך חופה וקידושין בחוץ לארץ, לאיזה צד יש לעמוד בשעת הברכות?

תשובה | הבאר היטב (אבהע"ז סי' ס"א סק"ז) כותב שצריך לברך כנגד צד מזרח, וגם החתן והכלה צריכים לעמוד לצד מזרח וגבם לצד מערב. והמהרי"ל כותב שהפנים של החתן והכלה יהיו לצד צפון ואחוריהם לצד דרום. והכנסת הגדולה כותב שכיום לא מקפיד בדבר כלל.

להלכה למעשה את שלוש ברכות הנישואים האחרונות "שמח תשמח", "שוש תשיש" והברכה האחרונה אומר הרב שעורך את החופה וקידושין מופנה כלפי צד מזרח, משום שהן תפילות, וכמו שמבאר במחזור ויטרי, ואת שאר הברכות אפשר לומר לכל צד שרוצים.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il